

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2Tos/97/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3123010182
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3123010182.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov JUDr. Jozefa Janíka a Mgr. Jána Odnogu na neverejnom zasadnutí konanom dňa 2. augusta 2023 prejednal sťažnosť prokurátorky Okresnej prokuratúry Trenčín v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom A. D., E. F. G. XXX/XX, t. č. v Nemocnici pre obvinených a odsúdených a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Trenčín (ďalej len „NOO a ÚVTOS Trenčín“), ktorú podala proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 37Pp/47/2023 zo dňa 29.05.2023 a jednomyseľne takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa sťažnosť prokurátorky zamietá, pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Trestným rozkazom Okresného súdu Nitra sp. zn. 6T/3/2019 zo dňa 04.03.2019 bol A. B. odsúdený pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 16 mesiacov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia a zároveň mu bolo uložené ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Trestným rozkazom Okresného súdu Nitra sp. zn. 1T/42/2015 zo dňa 05.10.2015 bol A. B. odsúdený pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 3 roky s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 3 roky s probačným dohľadom za súčasného uloženia zákazu požívania alkoholických nápojov a povinnosti nepriblíženia k poškodenej a povinnosti zamestnať sa. Následne bolo uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn. 1T/42/2015 zo dňa 18.07.2019 rozhodnuté tak, že sa skúšobnej dobe tohto podmieneného odsúdenia neosvedčil a trest odňatia slobody vo výmere 3 roky vykoná so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Uznesením súdu prvého stupňa bol odsúdený A. B. podľa § 66 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 415 ods. 1 Tr. por. podmienenčne prepustený z výkonu vyššie uvedených trestov. Podľa § 68 ods. 1 Tr. zák. mu bola určená skúšobná doba v trvaní 5 rokov a súčasne bol nad ním nariadený probačný dohľad v trvaní 3 roky. Zároveň mu boli uložené v čase probačného dohľadu nasledovné obmedzenia a povinnosti:

- podľa § 51 ods. 3 písm. b) Tr. zák. zákaz požívania alkoholických nápojov a iných omamných a psychotropných látok,
- podľa § 51 ods. 3 písm. d) Tr. zák. zákaz vstupu do krčiem, pubov, výčapov a inak označených zariadení určených prioritne na predaj a konzumáciu alkoholických nápojov,
- podľa § 51 ods. 3 písm. d) Tr. zák. zákaz vstupu do domu nachádzajúceho sa vo A. D., D. XXX,
- podľa § 51 ods. 4 písm. a) Tr. zák. príkaz nepriblížiť sa k poškodenej H. B., nar. XX.XX.XXXX na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov a nezdržiavať sa v blízkosti jej obydľia na adrese A. D., D. XXX,
- podľa § 51 ods. 4 písm. l) Tr. zák. príkaz podrobiť sa liečeniu od závislosti od návykových látok.

Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote prokurátorka sťažnosť, ktorú zahlásila do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po jeho vyhlásení. V písomných dôvodoch sťažnosti uviedla, že absentuje druhá materiálna podmienka pre podmiennečné prepustenie odsúdeného, t.j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života na slobode. Poukázala na obsah hodnotenia ústavu na výkon trestu, z ktorého vyplýva, že odsúdený len čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie z výkonu nepodmiennečného trestu odňatia slobody, a ktorý odporúča jeho podmiennečné prepustenie s dohľadom. U odsúdeného je resocializačná prognóza menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti. Uviedla, že odsúdený má v odpise registra trestov evidované 3 záznamy, pričom vo všetkých prípadoch išlo o násilnú trestnú činnosť, aj keď jedno odsúdenie má zahladené. Súd prvého stupňa pri rozhodovaní nedostatočne posúdil povahu spáchanej trestnej činnosti. Odsúdený vykonáva trest odňatia slobody za skutky, ktorých sa dopustil voči svojej bývalej manželke. Najskôr bol odsúdený pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 127 ods. 5 Tr. zák., za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 3 roky s podmiennečným odkladom na skúšobnú dobu probačného dohľadu 3 roky. Zároveň boli odsúdenému v čase probačného dohľadu uložené primerané povinnosti a obmedzenia. Z následného konania odsúdeného je zrejmé, že tieto povinnosti a obmedzenia nedodržiaval a opätovne sa dopustil voči bývalej manželke násilného konania, za ktoré mu bol uložený už trest nepodmiennečný a v prípade jeho predchádzajúceho odsúdenia bolo zároveň rozhodnuté o neosvedčení sa v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia a bol mu nariadený výkon trestu. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa okrem iného vyplýva, že odsúdený má kde bývať, je spoluvlastníkom domu v obci A. D. spolu s poškodenou, bývalou manželkou H. B.. Všetci obyvatelia domu na adrese A. D., F. G. XXX/XX, súhlasia s príchodom odsúdeného do uvedeného obydľia. Zároveň z rozhodnutia súdu vyplýva, že hoci poškodená súhlasila s bývaním v jednej nehnuteľnosti, je potrebné, aby bol kontakt s odsúdeným na čas probačného dohľadu zamedzený, preto sa poškodená zo spoločného obydľia odsťahovala ku svojej matke, ktorá vyžaduje celodennú starostlivosť. V tejto súvislosti prokurátorka uviedla, že „terčom“ protiprávneho konania odsúdeného bola práve jeho bývalá manželka, poškodená H. B.. Tým, že súd prvého stupňa vyhovel žiadosti odsúdeného o jeho podmiennečné prepustenie, dostal poškodenú do situácie, kde táto opäť „dopláca“ na odsúdeného tým, že z dôvodu zamedzenia vzájomného kontaktu s odsúdeným sa má poškodená presťahovať z domu, ktorý vlastní, do domu jej matky. Hoci súd prvého stupňa poukazoval vo svojom rozhodnutí na fakt, že odsúdený má s poškodenou vlastniť dom v obci A. D., z výpisu z listu vlastníctva č. XXX vyplýva, že vlastníkom nehnuteľnosti na adrese F. G. XXX/XX, A. D. je poškodená H. B. v spoluvlastníckom podiele 1/1. Podmiennečné prepustenie odsúdeného A. B., ktorý svoju bývalú manželku v minulosti týral a vyhrážal sa jej, má v konečnom dôsledku dopad najmä na poškodenú, ktorá je v podstate „nútená“ sa presťahovať zo svojho domu ku svojej matke. Záverom uviedla, že vzhľadom na povahu spáchanej trestnej činnosti a opakovanie násilného konania voči poškodenej nie je možné u odsúdeného dôvodne predpokladať, že v budúcnosti povedie riadny život a opäť sa nedostane do kolízie so zákonom, a preto pre jeho podmiennečné prepustenie nie sú splnené zákonné predpoklady. Vzhľadom k tomu navrhla, aby krajský súd podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. napadnuté uznesenie zrušil a zároveň vo veci sám rozhodol tak, že návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie podľa § 415 Tr. por. s použitím § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. zamietá.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd nadriadený súdu prvého stupňa, primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná (§ 185 Tr. por.), bola podaná oprávnenou osobou (§ 186 Tr. por.) a v zákonom stanovenej lehote (§ 187 Tr. por.), na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré týmto výrokom predchádzalo, pričom dospel k záveru, že sťažnosť prokurátorky nie je dôvodná.

Súd prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodoval na verejnom zasadnutí, na vykonanie ktorého mal splnené všetky zákonné podmienky. Odsúdený tu mal možnosť vyjadriť sa k priebehu svojho výkonu trestu odňatia slobody, ako aj k dôvodom, pre ktoré navrhoval svoje podmiennečné prepustenie.

K splneniu zákonných podmienok pre podmiennečné prepustenie podľa § 66 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. zák. krajský súd uvádza, že splnenie formálnej podmienky z pohľadu vykonanej pomernej časti z výmery uložených trestov odňatia slobody bolo preukázané. Odsúdený totiž ku dňu 10.02.2022 vykonal potrebnú pomernú časť zo súčtu uložených trestov odňatia slobody, teda viac ako 1/2 z trestu odňatia slobody uloženého trestným rozkazom Okresného súdu Nitra sp. zn. 6T/3/2019 zo dňa 04.03.2019 a 2/3 z trestu odňatia slobody uloženého trestným rozkazom Okresného súdu Nitra sp. zn. 1T/42/2015 zo dňa

05.10.2015 v spojení s uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn. 1T/42/2015 zo dňa 18.07.2019 (ďalej len trest odňatia slobody).

Pokiaľ ide o sťažnostné námietky prokurátorky v tom smere, že u odsúdeného neboli splnené materiálne podmienky pre jeho podmienené prepustenie, s týmito sa krajský súd po preskúmaní veci nestotožnil, pričom v plnom rozsahu poukazuje na správne a vyčerpávajúce odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa. K tomu krajský súd navyše dodáva, že splnenie týchto zákonných podmienok je predmetom dokazovania na verejnom zasadnutí a v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Tr. por. súd hodnotí dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu, jednotlivo i v ich súhrne.

V zhode s názorom súdu prvého stupňa aj krajský súd vyhodnotil správanie sa odsúdeného počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody a plnenie jeho povinností ako prejav polepšenia, čím bola splnená prvá materiálna podmienka. Odsúdeného vyhodnotil ústav na výkon trestu ako bezproblémového, nekonfliktného, spolupracujúceho a slušného jedinca, tichej zmiernivej povahy. V interakcii smerom k odsúdeným sa nevyskytli žiadne nedostatky. Liečebný režim dodržiava, autority rešpektuje. Svoje osobné veci si udržiava v poriadku, zásady osobnej hygieny dodržiava. Počas doterajšieho výkonu trestu mu nebol uložený žiaden disciplinárny trest. Pracovné návyky si udržiava zapájaním sa do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného, ktoré súvisia s udržiavaním čistoty a poriadku ubytovacích priestorov. Kontakt s vonkajším prostredím udržiava s deťmi a vnučkou formou korešpondencie, telefonovania a balíkov, pričom z osobnej korešpondencie je zrejmé, že jeho vzťah s blízkymi osobami je kladný. V rámci skupinovej terapie nariadenej ochrannou ústavnej protialkoholickou liečby sa pravidelne zúčastňoval terapií a liečba plnila svoj účel a bol z nej prepustený. Navyše ústav odporučil jeho podmienené prepustenie s dohľadom.

Splnenie prvej materiálnej podmienky mal krajský súd teda za preukázané.

Krajský súd k splneniu druhej materiálnej podmienky v podobe pozitívnej prognózy vedenia riadneho života uvádza, že je síce pravdou, že odsúdený má v registri trestov 3 záznamy, avšak je potrebné uviesť, že v prípade jedného odsúdenia sa na neho hľadí, akoby nebol odsúdený, pričom ide o odsúdenie z roku 1979 na podmienený trest odňatia slobody, teda odsúdenie so značným časovým odstupom. V prípade ďalších dvoch odsúdení, ktoré odsúdený aktuálne vykonáva, je síce pravdou, že išlo o závažnejšiu trestnú činnosť páchanú voči tej istej osobe, kedy sa odsúdený dopustil zločinu týrania blízkej a zverenej osoby a následne prečinu nebezpečného vyhrážania voči svojej bývalej manželke, avšak na túto skutočnosť nemožno za účelom prognózy vedenia riadneho života nazerať len osobitne, ale v súvislosti s ďalšími okolnosťami svedčiacimi v prospech odsúdeného. Je potrebné poukázať najmä na závery znaleckého posudku č. 21/2018 H. I. J. oboznámeného súdom prvého stupňa, z ktorých vyplýva, že príčinou páchania trestnej činnosti odsúdeného bola práve závislosť na alkohole, avšak odsúdený počas výkonu trestu odňatia slobody absolvoval ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou, ktoré splnilo svoj účel a z ktorého bol preto prepustený. Navyše u odsúdeného došlo aj k zmenám jeho zdravotného stavu – amputácii značnej časti dolnej končatiny a má toho času vytvorený pozitívny vzťah s rodinou a zabezpečené oddelené bývanie od poškodenej. Uvedené skutočnosti nasvedčujú tomu, že možno dôvodne očakávať, že odsúdený, ako už v súčasnosti starobný dôchodca, v budúcnosti povedie riadny život. Skutočnosťou, ktorú je tiež potrebné zohľadniť v prospech odsúdeného je aj to, že z celkovej výmery trestu odňatia slobody (4 roky a 4 mesiace) mu aktuálne zostáva vykonať už iba necelé 3 mesiace.

Krajský súd k tomu ďalej uvádza, že odsúdený je vo výkone trestu odňatia slobody po prvýkrát, pričom doterajší čas strávený vo výkone trestu odňatia slobody podľa názoru krajského súdu využil na to, aby si uvedomil škodlivosť svojho konania, pre ktoré sa „ocitol“ vo výkone trestu odňatia slobody, keď prejavil aj odhodlanie zmeniť svoj život a pozitívna zmena nastala aj v jeho postoji k užívaniu alkoholických nápojov. Aj krajský súd preto dospel k záveru, že odsúdený je schopný viesť na slobode riadny život, k čomu mu môžu napomôcť pozitívne rodinné vzťahy s primárnou rodinou, deťmi, pričom má zabezpečené aj bývanie, mimo aktuálneho bydliska poškodenej a prisľúbenú starostlivosť zo strany dcéry. V prospech odsúdeného tiež svedčí skutočnosť vyplývajúca z vyjadrenia podpísaného aj samotnou poškodenou, že všetci obyvatelia domu na adrese A. D., F. G. XXX/XX súhlasia s príchodom odsúdeného do uvedeného obydlika a tiež ochota poškodenej, ktorá sa pre potrebu oddeleného bývania odsťahovala zo spoločného bydliska s odsúdeným k svojej matke, ktorá je vyššieho veku a ktorej poskytuje celodennú starostlivosť.

Tieto „poznatky“ o odsúdenom sú pritom pozitívnymi predpokladmi pre jeho úspešnú resocializáciu a výrazne u neho znižujú riziko opätovného spáchania trestnej činnosti.

Napokon aj ústav na výkon trestu odporučil odsúdeného podmienične prepustiť s (probačným) dohľadom. Vo vzťahu k osobe odsúdeného ani podľa názoru krajského súdu nemožno konštatovať, že by mohla byť jeho náprava podstatne sťažená.

Pri komplexnom vyhodnotení všetkých vyššie uvedených skutočností krajský súd dospel k záveru, že odsúdený nebude po prepustení na slobodu odkázaný na páchanie trestnej činnosti. Preto je podľa názoru krajského súdu možné a dôvodné dať odsúdenému šancu preukázať, že sa napravil pred vykonaním celého uloženého trestu odňatia slobody.

Z pohľadu sťažnostných dôvodov prokurátorky a vyššie uvedených skutočností preto krajský súd nevidí „rozumný dôvod,“ pre ktorý by zhodu v názore ústavu na výkon trestu a súdu prvého stupňa na možnosť podmieničného prepustenia odsúdeného bolo potrebné odmietnuť. Neexistuje síce „istota,“ že odsúdený bude viesť na slobode riadny život, avšak túto súdy pri rozhodovaní o podmieničnom prepustení prakticky nemajú a ani nemôžu mať nikdy. Súčasne ale nebolo možné prisvedčiť prokurátorke v tom, že pre takýto záver nebolo možné mať ani dôvodný predpoklad.

Krajský súd napokon považuje určenie skúšobnej doby v trvaní 5 rokov, ako aj uloženie probačného dohľadu nad odsúdeným a určenie jeho trvania v maximálnej možnej výmere 3 roky po podmieničnom prepustení na slobodu za súčasného uloženia viacerých obmedzení a povinností tak, ako to vyplýva z výrokovej časti napadnutého uznesenia, za primerané a zákonné, a to vzhľadom na osobu odsúdeného, povahu spáchanej trestnej činnosti a tiež ostávajúcu dobu výkonu trestu odňatia slobody (do 10.10.2023). Tieto súdom prvého stupňa „prísne určené podmienky“ podmieničného prepustenia, za súčasných poznatkov o príčine páchania trestnej činnosti odsúdeným, vyplývajúcich zo záveru znaleckého posudku č. 21/2018 H. I. J. (dôvodom páchania trestnej činnosti odsúdeného bola rozvinutá závislosť od alkoholu, pričom pod vplyvom nadmerného užívania alkoholu sa do popredia dostali negatívne vlastnosti odsúdeného a tým aj u neho dochádzalo k páchaniu trestnej činnosti) sú spôsobilé doviesť nápravu odsúdeného i na slobode a podľa názoru krajského súdu sú schopné dostatočne eliminovať možnosti opakovania protiprávneho konania odsúdeného pod hrozbou vykonania si zvyšku trestu odňatia slobody. Krajský súd pre úplnosť dodáva, že určenie dlhšej skúšobnej doby a uloženie viacerých obmedzení a povinností zohľadňuje jeho opakované páchanie trestnej činnosti voči tej istej osobe.

Z takto rozvedených dôvodov rozhodol krajský súd tak, že sťažnosť prokurátorky ako nedôvodnú zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por., pretože odsúdený spĺňal všetky zákonné podmienky na podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.